

m nacházíme i u jiných
 zných skupin. Jedná se
 nci ve vývoji.

sozoa)

drobných živočichů
 ští postavení díky své
 é těla (obr. 5.418). To se

osové buňky

tělní buňky

esozoa). Tělo těchto
 ůčků tvoří pár desítek
 ce Sullivanové (*Dicyema*
 é a tělní buňky.

buňek s minimální spe-
 díky brvám na povrchu
 ky pak slouží k rozmno-
 né vnitřní orgány. Nao-
 votní cyklus zahrnuje
 včetně heterogonie (stří-
 tenogenetického způso-
 ůzná stadia volně žijící
 není znám celý cyklus.
 py vyčleňované do dvou
 době se ukazují rozdíly
 prezentovány jako dva

ě vzácní paraziti moř-
 , mnohoštětinatců, plžů,
 výrazně vystupuje plaz-

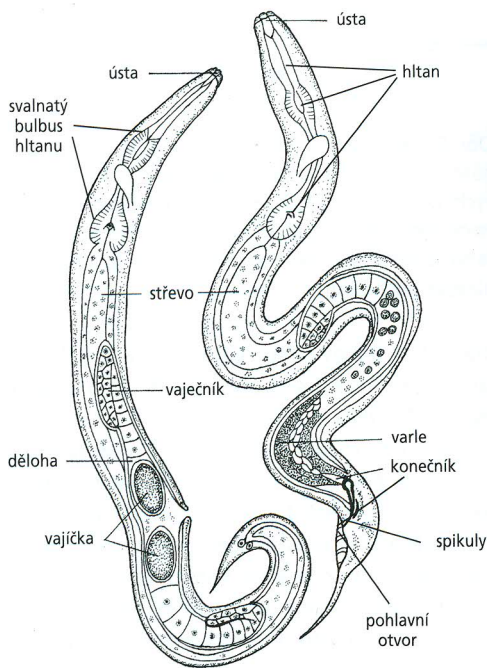
ývání Rhombozoa) – žijí
 ch hlavonožců, v cyklu se

střídá několik typů jedinců (larev). Tělo se skládá
 maximálně z 20 – 30 buněk.

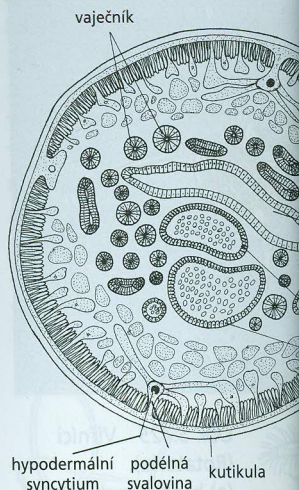
Obě skupiny byly považovány kdysi za pri-
 márně extrémně jednoduché, tedy velmi staroby-
 lé formy, ovšem posléze se ukázalo, že se jedná
 o **druhotně zjednodušené** živočichy, zřejmě
 hlavně pod vlivem způsobu života.

5.5.5.9 HLÍSTICE (Nematoda)

Hlístice patří mezi živočichy s **pseudocelním**
typem tělní dutiny, **kutikulou** a průchozí trávicí
 trubici (obr. 5.419, 5.420). Dosahují velikosti od
 několika mm až do 8 m. Zjednodušená svalovina
 zahrnuje pouze **svaly podélné**, nejsou tedy
 schopny změny tvaru těla (kontrakce, resp. peri-
 staltiky). Nacházíme u nich unikátní stavbu
vylučovacích orgánů – pár jednobuněčných
 postranních lišt s vnitrobuněčným kanálkem (obr.
 5.421). Nervová soustava se skládá z obhltanové-
 ho prstence a vzad směřujících až osmi vzájemně
 příčně propojených nervových pruhů ovšem bez
 tělních ganglií (**ortogonální soustava**). Jsou ve

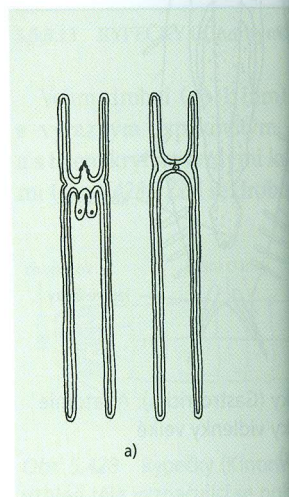
Obr. 5.419 Hlístice (Nematoda). Schéma anatomie hlístice.

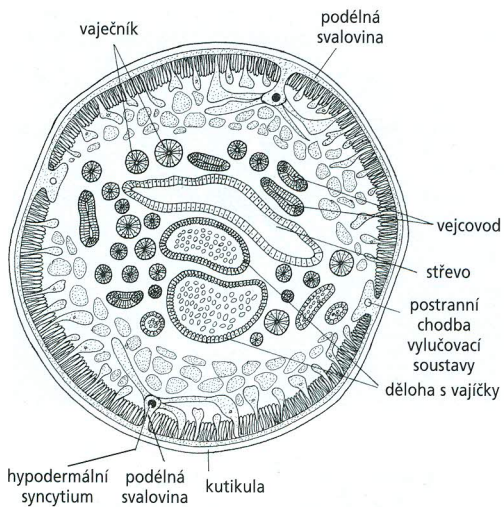
Obr. 5.420 Hlístice (Nematoda) – škrkavky (*Ascaris*).

velké většině případů oc-
 (**gonochoristi**), navíc často s
ním dimorfizmem (např. samčí
 kosti samic) a rozmnožují
 pohlavně s přímým ontoge-
 (bez odlišné larvy).

Žijí ve vodě (sladké i slané
 druhů obývá půdu a tvoří tak-
 složku společenstev organizmů
 vysoké populační hustotě. V
 žíví hlavně bakteriemi, dále c-

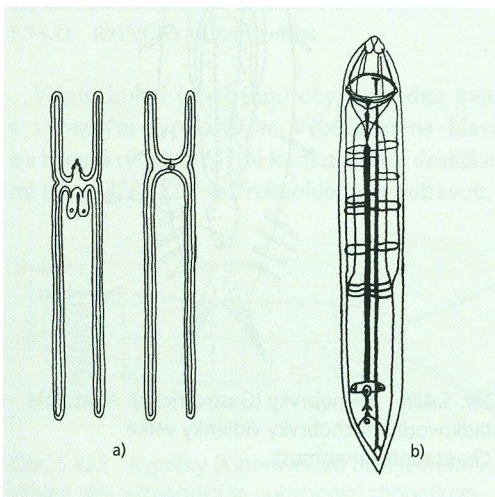
Obr. 5.421 Hlístice (Nematoda) a nervová soustava (b).

Obr. 5.420 Hlístice (Nematoda). Příčný řez samicí škrkavky (*Ascaris*).

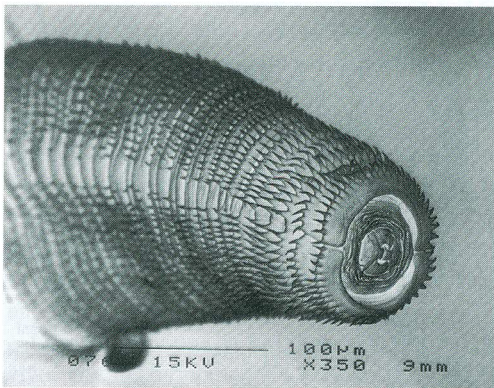
velké většině případů odděleného pohlaví (**gonochoristi**), navíc často s nápadným **pohlavním dimorfizmem** (např. samci nedosahují velikosti samic) a rozmnožují se skoro výhradně pohlavně s přímým ontogenetickým vývojem (bez odlišné larvy).

Žijí ve vodě (sladké i slané), velké množství druhů obývá půdu a tvoří tam velmi významnou složku společenstev organismů zejména díky své vysoké populační hustotě. Volně žijící hlístice se živí hlavně bakteriemi, dále organickým opadem

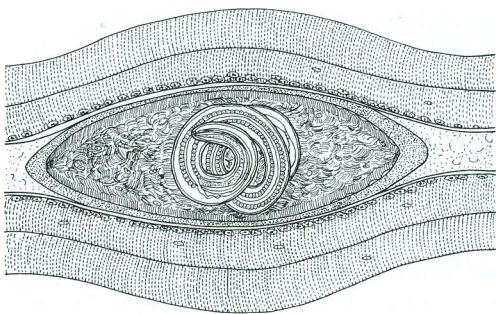

Obr. 5.421 Hlístice (Nematoda). Vylučovací (a) a nervová soustava (b).

(detritem), ale také jako dravci na své úrovni – za kořist slouží hlavně prvoci a nejdrobnější mnohobuněční. Řada druhů však napadá rostliny (hádátka: **hádátka bramborové** *Heterodera rostochiensis* či **h. řepné** *H. schachtii*). Velkou skupinu tvoří i paraziti živočichů (obr. 5.422) včetně člověka. Přes vzájemnou podobnost se tyto cizopasnici často liší způsobem přenosu (polknutím, bezobratlým přenašečem či aktivním pronikáním) do hostitele, kde pak napadají různé orgány: **roup dětský** (*Enterobius vermicularis*) a **škrkavka** (*Ascaris*) ve střevě, **svalovec stočený** (*Trichinella spiralis*, obr. 5.423) ve svalech, **vlasovec medinský** (*Dracunculus medinensis*) v podkoží.

Obr. 5.422 Hlístice (Nematoda). Ultrastrukturální pohled na povrch těla hlístice parazitující v úhoři (*Spinitectus inermis*).

Obr. 5.423 Hlístice (Nematoda). Larva svalovce stočeného (*Trichinella spiralis*) vytváří ve svalovině cysty s pevnou blánou (schéma). Epidemiologický cyklus potkan-prase-člověk byl přerušeno hlavně kontrolami na jatkách. U člověka se vzácně vyskytují nákazy po požití trichinelózního masa z divokých prasat.